

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ
ਐਚ.ਆਰ. ਖੰਨਾ ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ,—ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਰੌਣਕ ਸਿੰਘ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ

ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 24-ਡੀ, 1959।

ਰੇਲਵੇ ਐਕਟ (1890 ਦਾ IX)—ਧਾਰਾ 74-ਏ—ਨੁਕਸਾਨ—ਅਰਥ - ਮਾਲ ਟੈਰਿਫ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਮਾਲ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੈਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ- ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।

ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ, ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਐਕਟ, 1890 ਦੀ ਧਾਰਾ 74-ਏ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਨੁਕਸਾਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਅੰਸ਼ਕ ਤਬਾਹੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਵਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਨੁਕਸਾਨੀ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਲ ਦੇ ਹਾਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਧਾਰਾ 74-ਏ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 'ਹਾਨੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74-ਏ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਹਾਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕਵਰ ਕਰੇਗੀ, ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74-ਏ ਵਿੱਚ "ਵਿਗੜਨ, ਲੀਕੇਜ਼, ਬਰਬਾਦੀ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਹਾਨੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74-ਏ ਵਿੱਚ "ਹਾਨੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74-ਏ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਾਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74-ਏ ਕਿਉਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ 'ਨੁਕਸਾਨ' ਸ਼ਬਦ ਇੰਨਾ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਾਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਮਾਲ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਹਾਨੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਾਲ ਟੈਰਿਫ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਐਲ. ਚੋਪੜਾ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 20 ਨਵੰਬਰ, 1958 ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਇਸ ਫਰਮਾਨ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਬ-ਜੱਜ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸ੍ਰੀ ਜੀ.ਸੀ.ਜੈਨ ਦੇ 30 ਮਈ, 1958 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 1,826-8-0 ਰੁਪਏ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਨਾਨਕ ਚੰਦ।

ਰਾਜ ਕਿਸ਼ਨ, ਵਕੀਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਫੈਸਲਾ

ਖੰਨਾ, ਜੇ.- ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74ਏ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ) ਵਿੱਚ 'ਨੁਕਸਾਨ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਜਿਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਰੌਣਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚਾਓਕਰਤਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 1,826-8-0 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਰਸੀਦਾਂ ਨੰਬਰ 150576, ਮਿਤੀ 18 ਫਰਵਰੀ, 1956 ਅਤੇ 150589 ਮਿਤੀ 23 ਫਰਵਰੀ, 1956 ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਟੀ (ਕਲਕੱਤਾ ਨੇੜੇ) ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਲਈ ਸਾਕੇਟਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਈਪਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਖੇਪਾਂ ਬੁੱਕ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਦੋਵਾਂ ਖੇਪਾਂ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਕ ਖੇਪ ਵਿੱਚ 148 ਸਾਕੇਟਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਖੇਪ ਵਿੱਚ 122 ਸਾਕੇਟਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਪਾਈ ਗਈ। ਮੁਦਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਰੇਲਵੇ ਰਸੀਦਾਂ ਦਾ ਤਸਦੀਕੀ ਸੀ, ਨੇ 2,430 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਕੇਟਾਂ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਕੇਟਾਂ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਸੀ।

ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਮਾਲ ਟੈਰਿਫ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲ ਪੈਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਏ ਤਹਿਤ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮਾਲ ਨੂੰ ਮਾਲ ਟੈਰਿਫ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 19 (ਐਫ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74ਏ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੇਲਵੇ, ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਸਾਕੇਟ ਦੀ ਕੀਮਤ 10-8-0 ਰੁਪਏ ਪਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਦੇ

ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਏ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਏ ਇਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 1,826-8-0 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਾਲ ਨੂੰ ਮਾਲ ਟੈਰਿਫ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰੇਲਵੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਖਰਾਬ ਪੈਕਿੰਗ ਕਾਰਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

[ਆਪ ਜੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਧਾਰਾ 74ਏ ਪੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ:]

ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਖਰਾਬ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਖਰਾਬ ਪੈਕ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਨੁਕਸਾਨ' ਸ਼ਬਦ ਮਾਲ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਅਨੁਸਾਰ, ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਨੁਕਸਾਨ' ਸ਼ਬਦ ਕਿ ਮਾਲ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਹਾਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜ ਕਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਨੁਕਸਾਨ' ਸ਼ਬਦ ਅੰਸ਼ਕ ਤਬਾਹੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਵਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਏ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਲ ਦੇ ਹਾਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਧਾਰਾ 74ਏ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 'ਹਾਨੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਏ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹਾਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕਵਰ ਕਰੇਗੀ, ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74ਏ ਵਿੱਚ "ਵਿਗੜਨ, ਲੀਕੇਜ਼, ਬਰਬਾਦੀ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਹਾਨੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74ਏ ਵਿੱਚ "ਹਾਨੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਪਿਛਲੀਆਂ ਅਤੇ ਅਗਲੀਆਂ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਧਾਰਾ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਏ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਾਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 74 ਸੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 76 ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ 'ਤਬਾਹੀ ਅਤੇ ਵਿਗੜਨ' ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਹਾਨੀ' ਅਤੇ 'ਨੁਕਸਾਨ' ਦੋਵਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 'ਨੁਕਸਾਨ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 'ਹਾਨੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ 'ਹਾਨੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਫਾਲਤੂ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 74 ਸੀ ਅਤੇ 76 ਵਿਚ 'ਨੁਕਸਾਨ' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਹਾਨੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਹਾਨੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਨੁਕਸਾਨ' ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਅਲੱਗ ਚੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ 'ਨੁਕਸਾਨ' ਸ਼ਬਦ ਧਾਰਾ 76 ਸੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦਾ 76 ਹਾਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਏ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਕਸਵੈਲ ਦੇ ਪੰਨਾ 322 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਦਸਵੇਂ ਐਡੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-

"ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਵਾਜਬ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ / ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74ਏ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਨੁਕਸਾਨ' ਸ਼ਬਦ ਇੰਨਾ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭੇਜੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਾਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰ ਸਕੇ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਏ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ, ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ – ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।